

Hoofdstuk 1

‘Louis Gouverneur! Jij hebt àltijd ’n stijve!’

Ik ontwaakte wreed uit mijn extatische sluimer.

‘Omdat jij me de hele tijd kwijlend aan staat te staren!’

Bram en ik waren de enige twee van ons eindexamenjaar die zich hadden aangemeld voor de kunstacademie. We pakten het serieus aan: we volgden wekelijks teken- en schilderlessen bij Berthold Schlüter op zijn woon-werkboerderij, met een klein groepje. Berthold was een tijdlang onze tekenleraar was geweest op ’t Xaverius, totdat hij oerplotseling vertrok - moest vertrekken? - en de school maar niet kon besluiten een nieuwe docent aan te stellen. Hij had zèlf aan de academie gestudeerd en wist zodoende wat men daar bij de toelating verlangde of graag zag .

We oefenden stillevens, maakten zelfportretten en trokken op mooie dagen het landschap in met onze veldezeltjes. Ook tekenden de cursisten elkaar na met houtskool en conté. Bram vond het allemaal nogal kneuterig en onprofessioneel. Hij stelde voor dat wij voor elkaar zouden poseren, naakt, zoals het hoorde, in de beslotenheid van zijn jongenskamer of bij mij op zolder.

‘Jij hebt *àltijd* een stijve! Omdat jij weet dat ik mij zo meteen op mijn beurt geheel ga ontbloten voor jòu?’

Bram ging graag uit de kleren. Dat was mij en de andere jongens op school al opgevallen in het kleedlokaal, na de gymles. Bram was een verwarrende verschijning: aantrekkelijk en afstotelijk tegelijk... Afstotelijk is niet het woord... *verontrustend* eerder. Mollig en meisjesachtig. Hij hulde zich bij voorkeur in het wit: wijde kraagloze hemden met bloezende mouwen; retestrakke broeken van dun, half doorschijnend katoen; geen ondergoed (meestal). Hij droeg zijn haar lang, een renaissance kapsel met middenscheiding; de uitbundige krullen bleekten ’s zomers naar fèl oranje en omkransten zijn fijn getekend gelaat als een uitslaande brand.

‘Nou. Nee. Ik heb net in de Libelle gelezen - of was het de Panorama? - dat een erectie eigenlijk de natuurlijke staat is van het mannelijk geslachtsdeel. Een slappe lul is een uitzonderings-

toestand die alleen door kunstgrepen bewerkstelligd en in stand gehouden wordt... Dus eigenlijk volg ik gewoon de natuurlijke weg...'

Bram had een precieze, precieuze manier van doen; zijn gebaren waren koket, bestudeerd; zijn manier van praten geaffecteerd; afgekeken van Harold Suijkerbuijk, de leraar Engels. Wij dweepten alle twee met *Mr Sugarbelly*, maar Bram was bovendien verliefd op hem. Een onberispelijke verschijning, een dandy uit het Interbellum, die altijd een boekje in zijn binnenzak had met aforismen van Oscar Wilde. Voor elke gelegenheid, omstandigheid, voor elk incident had Harold het passende citaat van de poëet paraat; hij kende bovendien de dialogen, ik geloof alle dialogen uit Wilde's *Society Plays* uit zijn hoofd.

Het meest verbluffend vond ik echter Sugarbelly's uitspraak van het Engels: het was niet de overtuigende, rijke klank van iemand die de taal goed, perfect, passioneel beheerst: het was onmogelijk te veronderstellen dat het Engels niet zijn moedertaal zou zijn, dat hij niet uit Engelse ouders, in Engeland geboren was; de taal lag anatomisch verankerd in zijn wezen. Zodra hij van het Nederlands - dat hij sprak met een bedaard, zoetsappig Brabants accent - overstapte op het Engels, leek het of zijn persoonlijkheid een radicale kwantumspromg maakte van energie.

Bram deed zijn best om nèt zo te klinken, al lukte dat natuurlijk niet of nauwelijks. Bram deed zijn best om op te vallen, in de smaak te vallen bij Sugarbelly en lachte om het hardst wanneer deze een grapje maakte in de stijl van, of ontleend aan Oscar Wilde, een subtiliteit die het overgrote deel van de leerlingen meestal ontging. De leraar lachte dan minzaam terug, of trok enigszins bedenkelijk zijn wenkbrauw op.

Op sommige avonden hield Bram het niet en toog dan naar het huis van Suijkerbuijk, een sjiek, prestigieus appartement gelegen aan het Slotpark, onder het voorwendsel iets te willen navragen met betrekking tot *Beowulf* of Chaucer of *The Picture of Dorian Gray*. Die bezoeken pakten niet altijd gunstig uit. In de sfeervolle luxe en het nostalgisch comfort van zijn paleisje entertainde Harold

regelmatig een uitgelezen, misschien niet voor de hand liggend gezelschap: licht getinte zwartlokkige, donkerogige knapen van Noord-Afrikaanse origine, sommige met uitbundige afrokapsels, slank en bevallig, of stoer en hoekig, jongens vèr van huis en haard gedreven, die *gastarbeiders* genoemd werden, onder primitieve omstandigheden samenhoekten in smerige pensions en zich één of twee of meerdere keren per week maar al te graag wilden koesteren in de bevestiging van hun liefalligheid, hun begerenswaardigheid... zich met gretigheid de geraffineerde verwennerijen, de bijzondere attenties lieten welgevallen van een begaafde, fijnbesnaarde, royale gastheer... die oog en begrip had voor zelfs de intiemste, meest onuitgesproken, persoonlijkste noden.

De deur werd geopend door een bruine jongen in een wit nachthemd, op blote voeten. De knaap zette grote ogen op, maar leek bij nader inzien zeer geamuseerd.

‘Goedendag! Ik kom... is meneer Suijkerbuijk aanwezig?’

Nog voor de jongen kon antwoorden verscheen Harold in de vestibule. In een kamerjas, op pantoffels. Hij zei iets in het Frans tegen de exotische knaap en deze maakte zich uit de voeten.

‘Aàh, jij bent het. Bram.’

‘Ja, het spijt me dat ik u misschien stoer, meneer.’

‘Luister eens, Bram... het komt niet zo goed uit vanavond. Laten we dat overmorgen bespreken, na de les, of in de schoolbibliotheek? Ja? Lijkt me beter!’

‘Nou... ik droop af hoor... dat snap je zeker wel. *Godsakker.*’

Ik schrok altijd een beetje van Brams grove vloek, het enige onbetamelijke woord dat hij bezigde, dat inmiddels echter een nieuw stopwoordje voor hem geworden was, tenminste tegenover mij.

‘Maar eerst ging de bel weer. Nu stonden er twee gasten op de stoep, ze zagen er net zo uit als de jongen die voor mij had opengedaan, die trouwens Mounir heette.’

‘Twee negers in een nachtpon?’ wilde ik weten.

‘Geen negers! Wel donker. Ik denk... Turken of zoiets?’

Egyptenaren? Nubiërs waarschijnlijk.’

Sugarbelly had met Kerstmis een kunstreis gemaakt door Egypte en in de aula de dia’s gepresenteerd.

‘Ineens begon het te regenen. Niet zo’n beetje ook, pijpestelen! Maar mooi niet dat Harold mij aanbood even binnen te blijven wachten tot het droog was, of mij een paraplu uitleende, ik werd zo het huis uitgebonjourd!’

Ik kon mijn lachen niet meer inhouden, ik zag Brams beteueterde tronie voor me... en de doorweekte boks die om zijn weelderig gat plakte, waarbij elk haartje scherp stond afgetekend in het van regenwater verzadigde ijle katoen...

‘Taallessen toch? Volgens mij geeft Sugarbelly hen Nederlandse les. Altijd begaan met het lot van minder bedeeden, in bepaalde opzichten dan.’ Dat Harold’s jongens bij voorkeur ongearticuleerd, laaggeletterd, analfabeet, ongelikt waren drong nooit tot mijn vriend door.

Ik geloof niet dat Suijkerbuijk een hekel had aan Bram, de jongen was hem waarschijnlijk sympathiek, alleen vond hij hem wel enigszins, of behoorlijk *over the top* of zelfs *freakish*. Ook voor mij had de leraar geen speciale belangstelling, ik was waarschijnlijk tè artistiek en *presumptuous* naar zijn smaak.

Bram had echter een bijkomend probleem: hij wilde verschrikkelijk graag homo zijn, uit bewondering voor dode en levende kunstenaars - schilders, beeldhouwers, dichters, fotografen die tevens om hun geaardheid vermaard waren - maar hoezeer hij ook zijn best deed, het lukte hem niet om op jongens en mannen te vallen. En nu had hij het idee opgevat dat *herenliefde* misschien iets was als een *acquired taste*, dat je door oefening, door er in elk geval kennis mee te maken, door er aan te wennen er ten slotte ook verslingerd, verslaafd aan zou kunnen geraken, en hij zag onze intieme modeltekensessies als het speelveld voor zijn homo-erotische verkenningen, een moreel-mentaal-zinnelijk-fysiek worstelperk.

‘Jij weet je d’r altijd uit te lullen! Maar effe serieus... Hoe komt het dat jij altijd...’